देहिनांपरमात्मनःआंतरात्मनः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ सहस्रार्चिषंसूर्यांतर्यामिणं अनंतचिद्रूपंवा ॥ ९ ॥ यमिति निवृत्तिधर्मश्चेच्छ्रेयांस्तर्हियेऽस्मदपेक्षयाजगत्तत्त्वमधिकंजानंतितेपिब्रह्मरुद्रादयःसृष्टिसंहारा दौनप्रवर्तेयुरतःप्रतारणामात्रंनिवृत्तिधर्मइत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ कथमिति यथादेवादेवांतराभावादितरेभ्योभागमदत्वास्वयंसुखमेधंतेएवंवयमपिसुखंस्थास्यामइतिप्रवृत्तिमार्गोप्याक्षिप्तः ॥

श्रुत्वामाहात्म्यमेतस्यदेहिनांपरमात्मनः ॥ जनमेजयोमहाप्राज्ञोवैशंपायनमब्रवीत् ॥ ६ ॥ जनमेजयउवाच इमेसब्रह्मकालोकाःससुरासुरमानवाः ॥ क्रियास्वभ्युदयोक्तासुसक्तादृश्यंतिसर्वशः ॥ ७ ॥ मोक्षश्चोक्तस्त्वयाब्रह्मन्निर्वाणंपरमंसुखं ॥ येतुमुक्ताभवंतीहपुण्यपापविवर्जिताः ॥ ८ ॥ तेसहस्रार्चिषंदेवंप्र विशंतीहशुश्रुम ॥ अयंहिदुरनुष्ठेयोमोक्षधर्मःसनातनः ॥ ९ ॥ यंहित्वादेवताःसर्वाहव्यकव्यभुजोभवन् ॥ किंचब्रह्माचरुद्रश्चशक्रश्चबलभित्प्रभुः ॥ १० ॥ सूर्यस्ताराधिपोवायुरग्निर्वरुणएवच ॥ आकाशंजगतीचैवयेचशेषादिवौकसः ॥ ११ ॥ प्रलयंनविजानंतिआत्मनःपरिनिर्मितं ॥ ततस्तेनास्थितामार्गंध्रुवम क्षरमव्ययं ॥ १२ ॥ स्मृतिकालपरीमाणंप्रवर्त्तियेसमास्थिताः ॥ दोषःकालपरीमाणेमहानेषक्रियावतां ॥ १३ ॥ एतन्मेसंशयंविप्रहृदिशल्यमिवार्पितं ॥ छिं धीतिहासकथनात्परंकौतूहलंहिमे ॥ १४ ॥ कथंभागहराःप्रोक्तादेवताःक्रतुषुद्विज ॥ किमर्थंचाध्वरेब्रह्मन्निज्यंतेत्रिदिवौकसः ॥ १५ ॥ येचभागंप्रगृह्णंतियज्ञे षुद्विजसत्तम ॥ तेयजंतोमहायज्ञैःकस्यभागंददंतिवै ॥ १६ ॥ वैशंपायनउवाच अहोगूढतमःप्रश्नस्त्वयापृष्टोजनेश्वर ॥ नातप्ततपसात्वेषनावेदविदुषात था ॥ १७ ॥ नापुराणविदाचैवशक्योव्याहर्तुमंजसा ॥ हंततेकथयिष्यामियन्मेपृष्टःपुरागुरुः ॥ १८ ॥ कृष्णद्वैपायनोव्यासोवेदव्यासोमहानृषिः ॥ सुमंतुर्जैमिनिश्चै वपैलश्चसुदृढव्रतः ॥ १९ ॥ अहंचतुर्थःशिष्योवैपंचमश्चशुकःस्मृतः ॥ एतान्समागतान्सर्वान्पंचशिष्यान्समान्वितान् ॥ २० ॥ शौचाचारसमायुक्तान्जितक्रोधा नजितेंद्रियान् ॥ वेदानध्यापयामासमहाभारतपंचमान् ॥ २१ ॥ मेरौगिरिवरेरम्येसिद्धचारणसेविते ॥ तेषामभ्यस्यतांवेदान्कदाचित्संशयोभवत् ॥ २२ ॥ ए षवैयस्त्वयापृष्टस्तेनतेषांप्रकीर्तितः ॥ ततःश्रुतोमयाचापितवाख्येयोद्यभारत ॥ २३ ॥ शिष्याणांवचनंश्रुत्वासर्वाज्ञानतमोनुदः ॥ पराशरसुतःश्रीमान्व्यासो वाक्यमथाब्रवीत् ॥ २४ ॥ मयाहिसुमहत्तप्तंतपःपरमदारुणं ॥ भूतंभव्यंभविष्यंचजानीयामितिसत्तमाः ॥ २५ ॥ तस्यमेतप्ततपसोनिगृहीतेंद्रियस्यच ॥ नारा यणप्रसादेनक्षीरोदस्यानुकूलतः ॥ २६ ॥ त्रैकालिकमिदंज्ञानंप्रादुर्भूतंयथेप्सितं ॥ तद्धृणुध्वंयथान्यायंवक्ष्येसंशयमुत्तमं ॥ २७ ॥

॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ मयेति श्रुत्यनुमानाभ्यांपारोक्ष्येणगृहीतार्थोयोगिनांप्रत्यक्षः अतोयोगजंप्रत्यक्षंप्रकृत्योक्तंयोगभाष्ये तत्परंप्रत्यक्षंतच्चश्रुतानुमानयोर्बीजमिति योगसिद्ध्यभावेतुआत्मागमगम्यएवायमर्थइत्याशयः ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥

Digitized by Google